

അതിഥി സൽക്കാരം

﴿ إكرام الضيوف ﴾

[مليالم - Malayalam - മലയാളം]

മുഹമ്മദ് കബീർ സലഫി

محمد كبير سلفي

2014 - 1435

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ)യിലൂടെ പുർത്തീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഇസ്‌ലാമിക ശരിഅത്ത് സമ്പൂർണ്ണമാണ്.ജീവിതത്തിന്റെ മുഴുവൻ മേഖലകളിലേക്കുമുള്ള നിയമങ്ങൾ അതിൽ ഉൾകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.ചെറുതും വലുതുമായ മുഴുവൻ കാര്യങ്ങളും ഉൾകൊണ്ടിട്ടുള്ള ഒരു ശരിഅത്താണ് അല്ലാഹു പ്രവാചകനിലൂടെ നമുക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്നത്.അതിൽ അതിഥികളായി വരുന്നവരോട് എങ്ങിനെ വർത്തിക്കണമെന്ന നിയമവും നമുക്കതിൽ കാണാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. അതിഥി സൽക്കാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില കാര്യങ്ങളാണ് സൂചിപ്പിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവട്ടെ.

അതിഥി സൽക്കാരം

തന്റെ വീട്ടിലേക്ക് അതിഥികളായി എത്തുന്നവരെ ആദരിക്കേണ്ടതും,ബഹുമാനിക്കേണ്ടതും, അവർക്ക്വേണ്ട ഭക്ഷണവിഭവങ്ങൾ ഒരുക്കേണ്ടതും ഓരോ വിശ്വാസികളുടെയും ബാധ്യതയായിട്ടാണ് ഖുർആൻ പഠിപ്പിക്കുന്നത്. ഇബ്രാഹിം(ؑ)ന്റെ അടുത്തേക്ക് അതിഥികളായി ചിലയാളുകൾ വന്ന ഉടനെ അവരെ ആദരിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും,അവർക്ക്വേണ്ട ഭക്ഷണം ഒരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് ഖുർആൻ പഠിപ്പിക്കുന്നത്.എന്നാൽ തന്റെ വീട്ടിലേക്ക് വന്ന അതിഥികൾ ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങൾ ആവശ്യമില്ലാത്ത മലക്കുകളാണെന്ന് പിന്നീടാണ് മനസിലാകുന്നത്.ഇവിടെ അതിഥികളെ സംബന്ധിച്ച് കൃത്യമായി മനസിലാകുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ ഇബ്രാഹിം നബി(ؑ) അവർക്ക് വേണ്ട ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങൾ ഒരുക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഇതിൽ നമുക്ക് തീർച്ചയായും മാതൃകയുണ്ട് ആ ചരിത്രം നോക്കുക.

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ (٢٤) إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ (٢٥) فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ (٢٦) فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ (الذاريات: ٢٧)

‘ഇബ്രാഹീമിന്റെ മാനുരായ അതിഥികളെ പറ്റിയുള്ള വാർത്ത നിനക്ക് വന്നു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടോ? അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു കടന്നു വന്നിട്ട് സലാം പറഞ്ഞ സമയത്ത് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: സലാം (നിങ്ങൾ) അപരിചിതരായ ആളുകളാണല്ലോ. അനന്തരം അദ്ദേഹം ധൃതിയിൽ തന്റെ ഭാര്യയുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു. എന്നിട്ട് ഒരു തടിച്ച കാളക്കുട്ടിയെ (വേവിച്ചു) കൊണ്ടുവന്നു. എന്നിട്ട് അത് അവരുടെ അടുത്തേക്ക് വെച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ തിന്നുന്നില്ലേ? ’ (ദാരിയാത്ത്: 25 - 27)

ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمِ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ (بخاري)

അബൂ ഹുറൈറ(رضي الله عنه)യിൽ നിന്നു നിവേദനം. നബി(ﷺ) അരുളി: “അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നവൻ തന്റെ അയൽവാസിയെ ബുദ്ധിമുട്ടിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ, അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നവൻ തന്റെ അതിഥിയെ ബഹുമാനിക്കട്ടെ അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നവൻ നല്ലത് പറയട്ടെ, അല്ലെങ്കിൽ നിശബ്ദനായിരിക്കട്ടെ”. (ബുഖാരി).

ഉത്തരം നൽകുക:

ആരെങ്കിലും നമ്മെ ഇസ്ലാം അനുവദിക്കുന്ന സൽക്കാരങ്ങൾക്ക് ക്ഷണിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന് നാം പ്രത്യേകിച്ച് വല്ല കാരണങ്ങളൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ ഉത്തരം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. റസൂലുല്ലാഹ് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത് നോക്കുക:

أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ رَدُّ السَّلَامِ وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ (بخاري)

അബൂഹുറൈറ(رضي الله عنه) പറയുന്നു, റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറയുന്നതായി കേട്ടു: “ഒരു മുസ്‌ലിമിന് മറ്റു മുസ്‌ലിമിലുള്ള അവകാശം അഞ്ചാകുന്നു, അവ: സലാം മടക്കുക, രോഗിയെ സന്ദർശിക്കുക, ജനാസയെ പിൻതുടരുക, ക്ഷണത്തിന് ഉത്തരം നൽകുക, തുമ്മിയിട്ട് (അൽ ഹംദുലില്ലാഹ്) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അതിന് ഉത്തരം നൽകുകയെന്നിവയാണത്” (ബുഖാരി)

(عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجِيبُوا هَذِهِ الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ لَهَا، قَالَ وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ يَأْتِي الدَّعْوَةَ فِي الْعُرْسِ وَغَيْرِ الْعُرْسِ وَهُوَ صَائِمٌ) (بخاري)

അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉമർ(رضي الله عنه) പറയുന്നു: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടാൽ ആ ക്ഷണത്തിന് നിങ്ങൾ ഉത്തരം നൽകണം, പറഞ്ഞു: അബ്ദുല്ലാഹ് വിവാഹ സദ്യയിലേക്കും, അല്ലാത്തവയിലേക്കും നോമ്പുകാരനാണെങ്കിൽ പോലും വരാറുണ്ടായിരുന്നു” (ബുഖാരി)

നിരസിക്കരുത്:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى لَهَا الْأَغْنِيَاءُ وَيُتْرَكُ الْفُقَرَاءُ وَمَنْ تَرَكَ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) (بخاري)

അബൂഹുറൈറ(رضي الله عنه) നിന്ന്, അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടായിരുന്നു: “പാവപ്പെട്ടവരെ ഒഴിവാക്കി ധനികന്മാരെ മാത്രം ക്ഷണിക്കുന്ന വിവാഹ സദ്യയാണ് ഏറ്റവും മോശമായ ഭക്ഷണം, ആരെങ്കിലും ക്ഷണം നിരസിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവൻ അല്ലാഹുവിനെയും, അവന്റെ റസൂലിനെയും ധിക്കരിച്ചിരിക്കുന്നു” (ബുഖാരി)

നോമ്പ് കാരനാണെങ്കിലും ഉത്തരം നൽകുക:

ആരെങ്കിലും നമ്മെ ക്ഷണിച്ചാൽ നമ്മൾ സുന്നത്ത് നോമ്പനുഷ്ടിക്കുന്നവനാണെങ്കിലും ശരി, അത് ഒഴിവാക്കി ആ ക്ഷണത്തിന് ഉത്തരം നൽകേണ്ടതുണ്ട് എന്നാണ് റസൂലുല്ലാഹ് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്.

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: صنعت للنبي صلى الله عليه وسلم طعاما، فلما وضع قال رجل: أنا صائم، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: دعاك أخوك وتكلف لك، أفطر وصم مكانه إن شئت) (قال الألباني حسن أخرجه بيهقي إرواء الغليل)

അബൂസഇദ് അൽ ഖുദ്രി(رضي الله عنه) പറഞ്ഞു: ഞാൻ നബി(ﷺ)ക്ക് ഭക്ഷണമുണ്ടാക്കി, അത് ഭക്ഷിക്കാനായി ഒരുക്കിവെച്ചപ്പോൾ ഒരാൾ പറഞ്ഞു: ഞാൻ നോമ്പുകാരനാണ്, അപ്പോൾ റസൂലുല്ലാഹ് (ﷺ) പറയുകയുണ്ടായി:“നിന്റെ സഹോദരനാണ് നിന്നെ ക്ഷണിച്ചത്, നിനക്ക് വേണ്ടി അവൻ ഒരുപാട് ബുദ്ധിമുട്ടിയിരിക്കുന്നു, നീ നോമ്പ് മുറിക്കുക, നീ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതിന് പകരം (വേറെ ദിവസം) നോമ്പെടുക്കുക” (ബൈഅബി, അൽബാനി ഹസനാക്കിയ ഹദീസാണ്)

അതിഥിക്ക് വേണ്ടി ഐഹിക വൃതം ഒഴിവാക്കാം

عَنْ عَوْنِ بْنِ أَبِي جُحَيْفَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ أَخِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ سَلْمَانَ وَأَبِي الدَّرْدَاءِ فَزَارَ سَلْمَانُ أَبَا الدَّرْدَاءِ فَرَأَى أُمَّ الدَّرْدَاءِ مُتَبَدِّلَةً فَقَالَ لَهَا مَا شَأْنُكَ قَالَتْ أَخُوكَ أَبُو الدَّرْدَاءِ لَيْسَ لَهُ حَاجَةٌ فِي الدُّنْيَا فَجَاءَ أَبُو الدَّرْدَاءِ فَصَنَعَ لَهُ طَعَامًا فَقَالَ كُلْ قَالَ فَإِنِّي صَائِمٌ قَالَ مَا أَنَا بِأَكِلٍ حَتَّى تَأْكُلَ قَالَ فَأَكَلَ فَلَمَّا كَانَ اللَّيْلُ ذَهَبَ أَبُو الدَّرْدَاءِ يَقُومُ قَالَ نَمْ فَنَامَ ثُمَّ ذَهَبَ يَقُومُ فَقَالَ نَمْ فَلَمَّا كَانَ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ قَالَ سَلْمَانُ قُمْ الْآنَ فَصَلِّ يَا فَقَالَ لَهُ سَلْمَانُ إِنَّ لِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا وَلِنَفْسِكَ عَلَيْكَ حَقًّا وَلِأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا فَأَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَدَقَ سَلْمَانُ (بخاري)

ഔസ്മാനു അബൂജുഹ്ഫാ തന്റെ പിതാവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: “റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) സൽമാനിന്റെയും, അബൂദർദ്രാഇന്റെയും ഇടയിൽ സാഹോദര്യമുണ്ടാക്കി,അങ്ങിനെ സൽമാൻ അബൂദർദ്രാഇനെ സന്ദർശിച്ചു, അപ്പോൾ ഉമ്മുദർദ്രാഇനെ മുശിഞ്ഞ വസ്ത്രമണിഞ്ഞു കാണപ്പെടുകയുണ്ടായി, ചോദിച്ചു: എന്താണ് നിങ്ങളുടെ പ്രശ്നം, ഈ വേഷത്തിലെന്താണ് നിങ്ങൾ കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നത്, അപ്പോൾ ഉമ്മുദർദ്രാഅ് പറയുകയുണ്ടായി: തങ്ങളുടെ സഹോദരൻ അബൂദർദ്രാഇന് ഇഹലോകത്ത് ഒരു ആവശ്യവുമില്ലായെന്ന് പറയപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെ അബൂദർദ്രാഅ് വീട്ടിലേക്ക് വരുകയും,സൽമാനിന് ഭക്ഷണമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്ത് കഴിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു,അപ്പോൾ അബൂദർദ്രാഇനോട് കഴിക്കാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ നോമ്പുകാനാണെന്ന് പറഞ്ഞു:അപ്പോൾ സൽമാൻ പറഞ്ഞു:താങ്കൾ ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെ ഒരിക്കലും ഞാൻ ഭക്ഷിക്കുകയില്ല.പറഞ്ഞു: അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ഭക്ഷിച്ചു. അങ്ങിനെ രാത്രിയായി, അബൂദർദ്രാഅ് നിന്ന് നമസ്കരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ സൽമാൻ പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ ഉറങ്ങുക, അദ്ദേഹം ഉറങ്ങി, പിന്നെയും നിന്ന് നമസ്കരിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ വീണ്ടും ഉറങ്ങാൻ കൽപിച്ചു, അങ്ങിനെ രാത്രിയുടെ അവസാന യാമമായപ്പോൾ സൽമാൻ പറഞ്ഞു: ഇനി എഴുന്നേൽക്കുക, അവർ രണ്ട് പേരും നമസ്കരിക്കുകയുണ്ടായി.തുടർന്ന് സൽമാൻ പറഞ്ഞു:നിനക്ക് നിന്റെ റബ്ബിനോട് ചില കടമകളുണ്ട്,നിന്റെ ദേഹത്തോട് നിനക്ക് ചില കടമകളുണ്ട്, നിന്റെ കുടുംബത്തോട് നിനക്ക് ചില കടമകളുണ്ട് എല്ലാത്തിനും അതിന്റെതായ കടമകൾ നിനക്കേണ്ടതുണ്ട്. തുടർന്ന് പ്രവാചകന്റെയടുത്ത് പോയപ്പോൾ ഇതിനെ സംബന്ധിച്ച് പറയപ്പെട്ടു,അപ്പോൾ നബി(ﷺ) പറയുകയുണ്ടായി: “സൽമാൻ സത്യം പറയുകയുണ്ടായി” (ബുഖാരി)

വിരുന്നൂ മൂന്ന് ദിവസം:

ആരെങ്കിലും അതിമിയായി വരികയാണെങ്കിൽ അവരെ ആദരിക്കൽ നിർബ്ബന്ധമാണെന്നാണ് റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്.

عَنْ أَبِي شَرِيْحِ الْكَعْبِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ جَائِزَتُهُ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ وَالضِّيَافَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فَمَا بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ وَلَا
يَجُلُّ لَهُ أَنْ يَثْوِيَ عِنْدَهُ حَتَّى يُخْرِجَهُ (بخاري

അബൂശൂറൈഹ് അൽകഅബിയിൽ നിന്ന്, റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: “ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിലും, അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ അതിമിയെ ബഹുമാനിക്കട്ടെ, ഒരു രാവും പകലും അതിമിക്കുള്ള സമ്മാനമാകുന്നു, ആതിഥ്യം മൂന്ന് ദിവസവുമാണ്, അതിന് ശേഷമുള്ളത് സ്വദഖയാകുന്നു, ആതിഥേയനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്ന രൂപത്തിൽ പിന്നീട് അതിമി അവിടെ തങ്ങൾ അനുവദനീയമല്ല” (ബുഖാരി)

ക്ഷണിക്കപ്പെടാത്തവർ:

ക്ഷണിക്കപ്പെടാത്തവർ ആരെങ്കിലും അതിമിയോടൊപ്പം വരുകയാണെങ്കിൽ ആതിഥേയനോട് മുൻകൂട്ടി അനുവാദം വാങ്ങിയിട്ടാണ് കൂടെ കൊണ്ടുപോകേണ്ടത് എന്നാണ് നബി(ﷺ) നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്.

عَنْ أَبِي مَسْعُودِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ كَانَ مِنَ الْأَنْصَارِ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ أَبُو شُعَيْبٍ وَكَانَ لَهُ غُلَامٌ
لَحَامٌ فَقَالَ اصْنَعْ لِي طَعَامًا أَدْعُو رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَامِسَ خَمْسَةٍ فَدَعَا
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَامِسَ خَمْسَةٍ فَتَبِعَهُمْ رَجُلٌ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ إِنَّكَ دَعَوْتَنَا خَامِسَ خَمْسَةٍ وَهَذَا رَجُلٌ قَدْ تَبِعَنَا فَإِنْ شِئْتَ أَذِنْتُ لَهُ وَإِنْ شِئْتَ تَرَكْتَهُ
قَالَ بَلْ أَذِنْتُ لَهُ (بخاري

അബൂമസ്ഊദ് അൽ അൻസാരിയിൽ നിന്ന്, അദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി: അൻസാരികളിൽ അബൂ ശൂഐബ് എന്ന് പറയപ്പെടുന്ന ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന് മാംസം പാകം ചെയ്യുന്ന ഒരു അടിമയുണ്ടായിരുന്നു, പ്രവാചകൻ(ﷺ)യെ അബ്ബ് വ്യക്തി

കളിൽ അഞ്ചാമനായി അതിമിയായി സൽക്കരിക്കുവാനായി ഭക്ഷണമൊരുക്കുവാൻ അടിമയോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു, അങ്ങിനെ പ്രവാചകനെ അഞ്ചാമത്തെയാളായി ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഒരാളും കൂടി അധികമായി അവരോടൊപ്പം കൂടിയപ്പോൾ പ്രവവാചകൻ(ﷺ) പറഞ്ഞു: താങ്കൾ അഞ്ച്പേരെയാണ് ക്ഷണിച്ചത്, എന്നാൽ ഇദ്ദേഹവും ഞങ്ങളുടെ കൂടെ വന്നിരിക്കുന്നു, താങ്കൾ അനുവാദം നൽകുകയാണെങ്കിൽ പ്രവേശിക്കും, അനുവാദം നൽകിയില്ലെങ്കിൽ തിരിച്ച്പോകുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി: ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അനുവാദം നൽകിയിരിക്കുന്നു” (ബുഖാരി)

ചിലവഴിക്കൽ:

അതിമികളെ സൽക്കരിക്കേണ്ടതും, അവർക്ക് ചിലവഴിക്കേണ്ടതും ആതിഥേയന്റെ ബാധ്യതയാണ്. എന്നാൽ ഏതൊരു കാര്യത്തിലും അമിതവ്യയം പാടില്ലാത്തപോലെ ഇവിടെയും അധികമായി ചിലവഴിക്കാൻ പാടില്ല. സൽക്കാരമെന്ന പേരിൽ നടത്തുന്ന വിരുന്നുകളിൽ യാതൊരുവിധ നിയന്ത്രണവുമില്ലാതെ വിഭവങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും, അധികമായിവരുന്നവ യാതൊരു മന:സാക്ഷിക്കുമില്ലാതെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് കാണാവുന്നതാണ്, ഈ പ്രവണത പാടെ ഓരോ മുസ്ലിമും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ചിലയാളുകൾ പാർട്ടികൾ നടത്തുന്നത് നാട്ടിൽ പേരും പ്രശസ്തിയും ലഭിക്കാനാണ്, അവന്റെ വിവാഹം കണ്ടില്ലേ, അവന്റെ വീട്ടിലെ സൽക്കാരം അറിഞ്ഞില്ലേ? ഇന്നിങ്ങനെ ആളുകൾക്കിടയിൽ പ്രശസ്തി ലഭിക്കാൻ യാതൊരു കയ്യുംകണക്കുമില്ലാതെ ചിലവഴിക്കുന്നവർ പരലോകത്തെ മറക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അത്കൊണ്ട് ശ്രദ്ധിക്കുക. പ്രബോധകർക്കിടയിലും, അറിവുള്ളവർക്കിടയിലും ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രവണത കണ്ടുവരുന്നുണ്ട്, അമിതവ്യയമെന്നുള്ളത് വിശ്വാസികളുടെ സ്വഭാവമല്ലായെന്നറിയുക. ഒരു ഹദീസ് കാണുക:

(عَنْ أَنَسٍ قَالَ كُنَّا عِنْدَ عُمَرَ فَقَالَ نُهَيْنَا عَنْ التَّكْلِيفِ) (بخاري)

അനസ്(ﷺ)വിൽ നിന്ന്, പറഞ്ഞു: “ഞങ്ങൾ ഉമർ(ﷺ)ന്റെ സമീപത്തായിരുന്നപ്പോൾ പറയുകയുണ്ടായി: അനാവശ്യമായി ചിലവഴിക്കുന്നത് ഞങ്ങൾക്ക് വിരോധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു” (ബുഖാരി)

അത്യാവശ്യത്തിന് മാത്രം:

വിഭവങ്ങളും, ഭക്ഷണങ്ങളും മറ്റും അത്യാവശ്യത്തിന് മാത്രമെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ പാടുള്ളു.പ്രവാചകൻ(ﷺ) നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് നോക്കുക:

عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ طَعَامُ الْوَاحِدِ يَكْفِي الْإِثْنَيْنِ وَطَعَامُ الْإِثْنَيْنِ يَكْفِي الْأَرْبَعَةَ وَطَعَامُ الْأَرْبَعَةِ يَكْفِي الثَّمَانِيَةَ (بخاري)
അബ്ദുല്ലാഇബ്നു ജാബിറിൽ നിന്നും നിവേദനം: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറയുന്നതായി കേട്ടു: ഒരാളുടെ ഭക്ഷണം രണ്ടാൾക്ക് മതി, രണ്ടാളുടെ ഭക്ഷണം നാലുകൾക്ക് മതി, നാലാളുടെ ഭക്ഷണം എട്ടു പേർക്ക് മതി” (ബുഖാരി)

ആർഭാധ സദ്യ:

عن عِكْرِمَةَ يَقُولُ كَانَ ابْنُ عَبَّاسٍ يَقُولُ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ طَعَامِ الْمُتَبَارِيئِينَ أَنْ يُؤْكَلَ (أبو داود)

ഇക്രിമയിൽ നിന്ന്, ഇബ്നു അബ്ബാസ്(ﷺ) പറയുന്നു: മറ്റുള്ളവർക്ക് കഴിയാത്ത രൂപത്തിൽ പൊങ്കച്ചത്തിന് വേണ്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന സദ്യയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കുന്നത് നബി(ﷺ)വിലക്കിയിരിക്കുന്നു”(അബു ദാവൂദ്)

അനുവാദത്തോടെ പ്രവേശിക്കുക:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرٍ نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ (الأحزاب: ٥٩)

‘നബിയേ, നിന്റെ പത്നിമാരോടും പുത്രിമാരോടും സത്യവിശ്വാസികളുടെ സ്ത്രീകളോടും അവർ തങ്ങളുടെ മൂടുപടങ്ങൾ തങ്ങളുടെമേൽ താഴ്ത്തിയിടാൻ പറയുക: അവർ തിരിച്ചറിയപ്പെടുവാനും, അങ്ങനെ അവർ ശല്യം ചെയ്യപ്പെടാതിരിക്കുവാനും അതാണ് ഏറ്റവും അനു

യോജ്യമായത്. അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാകുന്നു' (അഹ്സാബ്: 59).

വലിയവരെ മുന്തിപ്പിക്കുക:

സദസ്സുകളിലും, മറ്റുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിലും വലിയവരെ ബഹുമാനിക്കുകയും, ആദരിക്കുകയും, ചെറിയവരോട് അനുകമ്പ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഇസ്ലാം പഠിപ്പിക്കുന്നു.

قَالَ ابْنُ السَّرْحِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرَنَا فَلَيْسَ مِنَّا (أبوداود)

ഇബ്നു സർഹിൽ നിന്നും നിവേദനം: നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: “നമ്മളിലെ ചെറിയവരോട് കരുണ കാണിക്കാത്തവരും, വലിയവരുടെ സ്ഥാനം മനസ്സിലാക്കാത്തവരും നമ്മളിൽ പെട്ടവനല്ല” (അബൂദാവൂദ്)

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ إِكْرَامَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ وَحَامِلِ الْقُرْآنِ غَيْرِ الْغَالِي فِيهِ وَالْجَانِي عَنْهُ وَإِكْرَامَ ذِي السُّلْطَانِ الْمُقْسِطِ (أبو داود)

അബൂമൂസാ അൽഅശ്അരി(رضي الله عنه)ൽ നിന്ന്: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: “അല്ലാഹുവിനെ മഹത്വപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പെട്ടതാണ് വൃദ്ധന്മാരെയും, പരിധി ലംഘിക്കാതെ, അവഗണിക്കാതെ ഖുർആൻ മനഃപാഠമാക്കുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരെയും ആദരിക്കുകയെന്നതും, നീതിമാനായ ഭരണാധികാരികളെ ആദരിക്കുകയും, ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുകയെന്നതും” (അബൂദാവൂദ്)

വലത്ഭാഗം മുന്തിപ്പിക്കുക:

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِشَرَابٍ فَشَرِبَ مِنْهُ وَعَنْ يَمِينِهِ غُلَامٌ وَعَنْ يَسَارِهِ الْأَشْيَاحُ فَقَالَ لِلْغُلَامِ أَتَأْذَنُ لِي أَنْ أُعْطِيَ هَؤُلَاءِ فَقَالَ الْغُلَامُ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَا أُؤْتِرُ بِنَصِيْبِي مِنْكَ أَحَدًا قَالَ فَتَلَّهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي يَدِهِ (بخاري)

സഅദ്ബ്നു സഅദ്(ﷺ)വിൽ നിന്ന്, റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) ഒരു പാത്രം പാനീയം കൊണ്ട് വരുകയും അതിൽ നിന്ന് കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്റെ വലത് ഭാഗത്ത് ഒരു കുടിയും, ഇടത്ഭാഗത്ത് വൃദ്ധന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു, അപ്പോൾ കുടിയോട് ചോദിച്ചു: ഇവർക്ക് കൊടുക്കുവാൻ നീ എനിക്ക് അനുവാദം നൽകുമോ? അപ്പോൾ കുടി പറയുകയുണ്ടായി: അല്ലാഹു തന്നെയാണ് സത്യം! അങ്ങയിൽ നിന്നുള്ള ഓഹരി ഞാൻ മറ്റാർക്കും നൽകുകയില്ല. അപ്പോൾ റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) കുടിയുടെ കൈകളിൽ വെച്ച് കൊടുക്കുകയുണ്ടായി” (ബുഖാരി)

ആക്ഷേപിക്കരുത്.

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا قَطُّ إِنْ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ) (بخاري)

അബൂഹുറൈറ(رضي الله عنه) പറയുന്നു: “ഒരിക്കലും പ്രവാചകൻ(ﷺ) ഒരു ഭക്ഷണത്തെയും ആക്ഷേപിച്ചിട്ടില്ല, ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ കഴിക്കും, വെറുക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഉപേക്ഷിക്കും” (ബുഖാരി)

ആതിഥേയന് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക:

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَ إِلَى سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ فَجَاءَ بِخُبْزٍ وَزَيْتٍ فَأَكَلَ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ (أبو داود)

അനസ്(رضي الله عنه)വിൽ നിന്ന്, നബി(ﷺ) സഅദ്ബ്നു ഉബാദയുടെ അടുത്ത് വന്നു, അങ്ങിനെ (സഅദ്) റൊട്ടിയും, സൈതും കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തു, അത് ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു, അതിന് ശേഷം നബി(ﷺ)പറഞ്ഞു: നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് നോമ്പുകാരാണ് നോമ്പ് തുറന്നത്, പുണ്യം ചെയ്യുന്നവരാണ് നിങ്ങളുടെ ഭക്ഷണം തിന്നത്, നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി മലക്കുകൾ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു” (അബൂദാവൂദ്)

(فَقَالَ اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي وَأَسْقِ مَنْ أَسْقَانِي) مسلم

നബി(ﷺ) പ്രാർത്ഥിച്ചു: “അല്ലാഹുവെ, എന്നെ ഭക്ഷിപ്പിച്ചവനെ നീ ഭക്ഷിപ്പിക്കേണമേ, എന്നെ കുടിപ്പിച്ചവനെ നീ കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ” (മുസ്‌ലിം)

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرِ يُحَدِّثُ أَنَّ أَبَاهُ صَنَعَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا فَدَعَاَهُ فَأَجَابَهُ فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ طَعَامِهِ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ وَبَارِكْ لَهُمْ فِي مَا رَزَقْتَهُمْ (أحمد)
 അബ്ദുല്ലാഇബ്നു ബുസ്ർ പറയുന്നു, തന്റെ പിതാവ് നബി (ﷺ)ക്ക് ഭക്ഷണം ഉണ്ടാക്കി ക്ഷണിക്കൂ, തിരുമേനി അതിന് ഉത്തരം നൽകുകയും ചെയ്തു.ഭക്ഷണം കഴിച്ചതിന് ശേഷം പറയുകയുണ്ടായി: “അല്ലാഹുവെ അവർക്ക് നീ പൊറുത്ത് കൊടുക്കേണമേ, അവരോട് കാരുണ്യം കാണിക്കേണമേ, അവർക്ക് നൽകിയതിൽ അവർക്ക് നീ അനുഗ്രഹം നൽകുകയും ചെയ്യേണമേ” (അഹ്മദ്)

അനുഗമിക്കുക:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِنَ السُّنَّةِ أَنْ يُخْرَجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ إِلَى بَابِ الدَّارِ) (أبن ماجه)

അബൂഹുറൈറ(رضي الله عنه)വിൽ നിന്ന്, റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: “തന്റെ അതിഥിയുടെ കൂടെ വീടിന്റെ വാതിൽ(കവാടം)വരെ അനുഗമിക്കൽ സുന്നത്തിൽ പെട്ടതാകുന്നു” (ഇബ്നു മാജ)

ഒരു സൽക്കാരം:

പ്രവാചകൻ(ﷺ)യുടെ കാലത്തെ ഒരു സൽക്കാരം ശ്രദ്ധിക്കുക:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ أَتَى رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَصَابَنِي الْجُحْدُ فَأَرْسَلْ إِلَى نِسَائِهِ فَلَمْ يَجِدْ عِنْدَهُنَّ شَيْئًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا رَجُلٌ يُضَيِّفُهُ هَذِهِ اللَّيْلَةَ يَرْحَمُهُ اللَّهُ فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَذَهَبَ إِلَى أَهْلِهِ فَقَالَ لِامْرَأَتِهِ ضَيْفُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَدَّخِرِيهِ شَيْئًا قَالَتْ وَاللَّهِ مَا عِنْدِي إِلَّا قَوْتُ الصَّبِيَّةِ قَالَ فَإِذَا أَرَادَ الصَّبِيَّةُ الْعِشَاءَ فَنَوْمِيهِمْ وَتَعَالَى فَأَطْفِئِي السَّرَاجَ وَنَطْوِي بُطُونَنَا اللَّيْلَةَ فَفَعَلَتْ ثُمَّ غَدَا الرَّجُلُ عَلَى رَسُولِ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَقَدْ عَجِبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَوْ ضَحِكَ مِنْ فُلَانٍ وَفُلَانَةٍ
 فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ (وَيُؤْتِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ) (الحشر:) (بخاري)
 അബൂഹുറൈറ(ﷺ)വിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(ﷺ)യുടെ അരികിൽ
 ഒരാൾ വന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതരെ, എ
 ന്നിക്ക് പട്ടിണി ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്, തിരുമേനി തന്റെ ഭാര്യമാരുടെ
 അടുത്ത് വല്ലതുമുണ്ടോയെന്ന് അന്വേഷിച്ചു,ഒന്നും ലഭിച്ചില്ല, അ
 പ്പോൾ റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: ഈ രാത്രി ഇദ്ദേഹത്തെ സൽ
 കരിക്കാൻ ആരാണുള്ളത്, അവന് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരണവും
 ലഭിക്കുന്നതാണ്.അൻസാരികളിൽ പെട്ട ഒരാൾ എഴുന്നേറ്റ് കൊ
 ണ്ട് പറഞ്ഞു: ഞാനുണ്ട് പ്രവാചകരെ, തന്റെ വീട്ടുകാരുടെ അ
 ടുത്തേക്ക് പോയി ഭാര്യയോട് ചോദിച്ചു: പ്രവാചകന്റെ അതി
 മിക്ക് വേണ്ടി നീ ഒന്നും സൂക്ഷിച്ച് വെച്ചിട്ടില്ലേ? അവർ പറഞ്ഞു:
 എന്റെയടുത്ത് നമ്മുടെ കുട്ടിക്കുള്ള ഭക്ഷണമല്ലാതെ ഒന്നുമില്ല.
 പറഞ്ഞു:കുട്ടി ഭക്ഷണം ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ നീ കുട്ടിയെ ഉറക്കു
 ക, എന്നിട്ട് (അതിമിയുടെ മുന്നിൽ ഭക്ഷണം വെച്ചാൽ) വിളക്ക
 ണക്കുകയും ചെയ്യുക, ഈ രാത്രി നമുക്ക് വിശപ്പ് സഹിക്കുക
 യും ചെയ്യാം. ആ സ്ത്രീ അപ്രകാരം ചെയ്തു.അടുത്ത ദിവസം
 ആതിഥേയൻ റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ)യുടെ അടുത്ത് ചെന്നപ്പോൾ പറ
 ഞ്ഞു: ഉന്നതനും പ്രതാപവാനുമായ അല്ലാഹു അൽഭൂതപ്പെട്ടിരി
 കുന്നു,അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ന സത്രീയുടെയും പുരുഷന്റെയും കാ
 ര്യത്തിൽ ചിരിച്ചിരിക്കുന്നു.അപ്പോൾ അല്ലാഹു താഴെ വരുന്ന ആ
 യത്ത് അവതരിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി:“തങ്ങൾക്ക് ദാരിദ്ര്യമുണ്ടായാൽ
 പോലും സ്വദേഹങ്ങളെക്കാൾ മറ്റുള്ളവർക്ക് അവർ പ്രാധാന്യം
 നൽകുകയും ചെയ്യും” (ഹശ്ർ) (ബുഖാരി)

وصلى الله وسلم على خير خلقه نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين

والحمد لله رب العالمين

*****